

Keskustan valtuustoryhmän valtuustoaloite: Turvataan Karjalohja-Sammatin terveyspalvelut monituottajamalla pilotoiden

Karjalohja-Sammatin terveysaseman lakkauttaminen nykyisen ulkoistussopimuksen päätyttyä on keskusteluttanut. Asukkaat ovat osoittaneet aktiivisuutta ja ryhmien välisissä neuvotteluissa asia nousi toistuvasti esiin. Ryhmien välisten neuvottelujen pöytäkirjamerkinnäksi jäi: ”Karjalohjan ja Sammatin ulkoistettujen terveysasemien toimintaa ei kilpailuteta uudelleen. Perustason terveys- ja neuvolapalveluja turvataan mahdollisuuksien mukaan jatkossakin yhteiskäyttöisissä / tarkoituksenmukaisissa tiloissa liikkuvia palveluja hyödyntäen ja kehittäen.” ”Mahdollisuuksien mukaan” ei vielä takaa mitään. On helppoa sanoa, että mahdollisuuksia ei ole, jos ei ole aitoa tahtotilaa etsiä eri vaihtoehtoja. Alustavan suunnitelman mukaan Karjalohja-Sammatin noin 3000 asukasta hakisivat terveyspalvelunsa tulevaisuudessa esim. Lohjan keskustasta. Matkaa vesistöjen takaa palvelujen pariin tulee noin 30 km, jopa sen ylitse. Autoakaan ei kaikilla ole, puhumattakaan julkisesta liikenteestä. Jos espoolaiset olisivat vastaavassa tilanteessa, hakisivat Espoon keskuksen asukkaat terveyspalvelunsa Vihdistä ja leppävaaralaiset Kirkkonummelta. Ei kuulosta lähipalvelulta. Laskennallisesti 3000 asukasta kohden tarvitaan noin puolitoista tai mieluummin kaksi (oma)lääkäriä. Nämä voisivat olla joko luvn:in omia työntekijöitä tai yksityisiä palveluntuottajia – myös ammatinharjoittajia!

Keskustan aluevaltuustoryhmä esittää, että Karjalohja-Sammatin terveyspalvelut turvataan jatkossa monituottajamalla pilotoiden. Ajatuksena on, että tilat olisivat yhteiskäyttöisiä, eli tarvittaessa julkisen palveluntuottajan lisäksi yksityisen, järjestöjen ja/tai epävirallisen 4.sektorin hyödynnettävissä. Terveysasemalla toimisi lääkärin- ja terveydenhoitajan/sairaanhoitajan vastaanotot julkisena tai yksityisenä palveluna alueen palvelutarpeen edellyttämällä tavalla sovittuna aikana. Muuna aikana tilat olisivat muiden soveltuvien toimijoiden käytettävissä (esim. fysioterapeutti, hieroja, jalkahoitaja, terveystuotteiden kauppa tai kauneusalan yrittäjä). Synergiaetua olisi mahdollista saada myös hajallaan olevien toimitilojen käyttäjille, esimerkiksi kotihoidon työntekijöille.

Ehdotamme, että hyvinvointialue selvittää ja käynnistää pilotin Karjalohja-Sammatin terveysaseman muuttamiseksi monituottajamallin mukaiseksi ”hyvinvointiasemaksi”. Siellä voisi hyödyntää myös etävastaanottojen mahdollisuutta etätutkimusvälineistöineen niille asiakkaille, joilla ei ole kotona omia laitteita sähköisiä sosiaali- ja terveyspalveluja varten tai heille, jotka eivät itsenäisesti kykene niitä käyttämään. Pilotin tuloksia voidaan jatkossa hyödyntää myös laajemmin Länsi-Uudellamaalla, erityisesti sen haja-asutusalueella.

Fullmäktigemotion av Centerns fullmäktigegrupp: Hälsovårdstjänsterna i Karislojo-Sammatti tryggas genom ett pilotförsök med en modell med flera producenter

Nedläggningen av hälsostationerna i Karislojo och Sammatti efter det nuvarande utkontrakteringsavtalet har väckt diskussion. Invånarna har varit aktiva och i diskussionerna mellan grupperna togs ärendet upp flera gånger. Protokollsanteckningen från diskussionerna mellan grupperna blev den följande: ”Verksamheten på de utkontrakterade hälsostationerna i Karislojo och Sammatti konkurrensutsätts inte på nytt. Hälsovårds- och rådgivningstjänster på basnivå tryggas i den mån det är möjligt också i framtiden i gemensamma/ändamålsenliga lokaler genom att utnyttja och utveckla mobila tjänster.” ”I den mån det är möjligt” garanterar ännu ingenting. Det är lätt att

säga att det inte finns möjligheter, om det inte finns en vilja att söka olika alternativ. Enligt den preliminära planen ska hälsovårdstjänsterna för cirka 3 000 invånare i Karislojo-Sammatti i framtiden tillhandahålls till exempel i Lojo centrum. Avståndet från bakom vattenområdena till tjänsterna är cirka 30 kilometer, eller till och med mer. Alla har inte bil, för att inte tala om möjligheter att använda kollektivtrafik. Samma situation i Esbo skulle betyda att hälsovårdstjänsterna för invånarna i Esbo centrum tillhandahålls i Vichtis och motsvarande tjänster för invånarna i Alberga i Kyrkslätt. Låter inte som närservice. Kalkylmässigt behövs cirka en och en halv, helst två, (hus)läkare per 3 000 invånare. Dessa kan vara antingen anställda vid välfärdsområdet eller privata serviceproducenter – även egenföretagare!

Centerns fullmäktige grupp föreslår att de framtida hälsovårdstjänsterna i Karislojo-Sammatti tryggas genom ett pilotförsök med en modell med flera producenter. Tanken är att det förekommer sambruk av lokaler, alltså att lokalerna kan användas av den offentliga serviceproducenten, men vid behov också av privata organisationer och/eller den inofficiella fjärde sektorn. På hälsostationen finns en läkarmottagning och en hälsovårdar-/sjuksköterskamottagning som offentlig eller privat tjänst på det sätt som områdets servicebehov förutsätter under överenskomna tider. Under övriga tider är lokalerna tillgängliga för andra lämpliga aktörer (exempelvis fysioterapeut, massör, fotvårdare, butik med hälsoprodukter eller företagare i skönhetsbranschen). Synergifördelar kan uppnås också för användare av utspridda lokaler, till exempel anställda inom hemvården.

Vi föreslår att välfärdsområdet utreder och inleder ett pilotförsök för att ombilda hälsostationerna i Karislojo och Sammatti till en "välfärdsstation" enligt en modell med flera producenter. Där kan man även nyttja möjligheten till distansmottagningar med distansundersökningsinstrument för klienter som inte har apparater för elektroniska social- och hälsovårdstjänster hemma, eller som inte kan använda dem självständigt. Pilotförsökets resultat kan i fortsättningen nyttjas även i större omfattning i Västra Nyland, särskilt i dess glesbygd.

Allekirjoittajat / Undertecknare:

11.6.2024

1. Marjut Frantsi-Lankia, aloitteen jättäjä/inlämnare av motionen
2. Lotta Paakkunainen
3. Mikko Piirtola
4. Eerikki Viljanen
5. Laura Skaffari
6. Leena Saari